

סוכה פרק ראשון סוכה

יא.

עין משפט
נר מצוה

א [טושה] אר"ח ס"י תרכ"ו
 ס"י 13:
 ס"ב ב מ"י פ"ה מהלכות
 סוכה הלכה ג' ס"ג ס"ג
 עשין מג טור ש"ע א"ח
 ס"י תרכט ס"ף ג'
 ס"ב ג מ"י שם הלכה י'
 ס"ג ס"ג טושה א"ח
 ס"י תרכט ס"ף ג'
 ע"ד מ"י וס"ג שם טור
 ש"ע א"ח ס"י תרכ"ו
 ס"ף ג'
 ע"א ה מ"י שם טור ש"ע
 שם ס"ף ג'
 ע"ב ו מ"י שם הלכה א'
 ס"ג ס"ג טושה א"ח
 ס"י תרכט ס"ף ג'
 ע"ג ז מ"י שם הלכה י'
 ס"ג ס"ג טושה א"ח
 ס"י תרכט ס"ף ג'
 ע"ד ח מ"י פ"א מהלכות
 א"ח הלכה יד ס"ג ס"ג
 עשין טו:

לעני רש"י
 טרילי"ד (טרילי"ד)
 להביא גפן על כותלסאות.
 אר"ח (אר"ח) קיסוס
 (צמח מטפס).

רבינו חננאל
 במשה לשם סוכה בס"כ
 עצמה. אמר ליה רב
 הונא, שמואל אומר צריך
 לנענע אף על פי שחכמה,
 אבל רב מכשר אפילו
 בלא נענוע, אלא כיון
 שקצו והוציא מתורת
 מהוברך דיו, כן הא דרב
 עמרם חסידא תלה ציצית
 על שמואל מיהא דתני
 בפרומא דאיניש ביתיה,
 תלמיא קודם שחתך ראשי
 החושין ויפירי החושין
 זה מזה, אתא לקמיה
 דרב חייה בר אשי אמר
 ליה הכי אמר רב מפסיק
 ראשי חושין וכשרין. ש"מ
 מדקאמר רב גבי ציצית
 פסיקתא זו היא עשייתן,
 כך שמע מינה דרבי סוכה
 קציצתן מן הקרקע של
 גפן ושל דלעת ושל קיסוס
 היא עשייתן. ואקשינן
 על שמואל מיהא דתני
 ר' חייא, תלמיא קציצת
 לשתוי קרנות, והחושין
 מתוחין מזה הקרן לזה
 הקרן כמתחיות חושין
 במבטת, אחר כך פסק
 באמצע ותפסרו הקרנות
 כשרין, שמונא בכל
 קרן ציצית כמתוחות, הגה
 בפסיקה בלבד [בשרין],
 דלא בעינן מעשה אחר,
 אלא אמרינן זה מעשה
 הוא חשוב, ודחינן לההיא
 דתני ר' חייא, כגון
 שהקשר ועשה מעשה אחר
 שפסק ביניהם. והא אתא
 לאשמועינן, מהו דתימא

אי קביעי אהוי בקינפות. אע"פ שזה יש לה גג וזה אין לה גג מ"מ
 לא חשיב גג כיון דאין גבוהין עשרה וצניניהם אית זיה חדא
 לריעותא דנקליטין אין לה גג וגבוה עשרה וקינפות יש לה גג
 ואין גבוהים י' **מותר** לישן בבית חתנים בסוכה אע"פ שיש
 לה גג ואע"פ שגבוהה עשרה. אין
 הלכה כן דלמרינן בחוק פירוקין
 (דף יט:): אבי אשכחיה לרב יוסף
 דגני זכילת חתנים בסוכה אמר כמאן
 כר"א משמע דלא שרי אלא בלא גג
 ואמר בפרק הישן (לקמן דף כו:), רב
 שרא ליה לרב אבא זבדלל למיגני
 זכילת חתנים בסוכה משום זקי
 כלומר דלמטער פטור מן הסוכה
 משמע דהא ללא הכי אסור צביש לה
 גג או כלידך לישנא דשמואל בגבוה
 עשרה ואע"פ שאין לה גג.
דרב עמרם חסידא רמא תברתא
לפרומא דאיניש ביתיה.

וכן רב יהודה פרק התכלת (מנחות
 דף מג.) דקסברי לילה זמן זמנית ולא
 מנחת עשה שהזמן גרמא הוא ועשי
 חייבות כרצון דפרק התכלת (שם)
 דלמרי הכל חייבין ציצית נשים
 ועבדים ור"ש פותר צנינים וכוותיה
 קי"ל מדדמיק גמרא צריש פרק שני
 דזבחים (דף יח:): לאוקומי תנאי התם
 כולהו כר' שמעון דלממעט כסות לילה
 ומרבי כסות סומא ועודל דר' יהודה
 בר אילעאי פ' זמנה מדליקין (שם)
 ד' כה: ועס) שהיו תלמידי מחזיקי ממנו
 כנפי כסותן דלמרינן ואינוהו סבור
 גזרה משום כסות לילה ואיכא טעמא
 אחריתא פ' התכלת (מנחות מ:): ומדנקט
 האי טעמא שמע מינה דהוא עיקר
 ועוד בפרק זמנה מדליקין (שם כו:)
 גבי האי דפריך דמי הכי דמרבי שאר
 בגדים לענין טומאה נרבי נמי לענין
 ציצית מאשר תכסה זה ומשני דהוא
 מיציעי לרבות כסות סומא ומייתי
 צרייתא דר"ש שמע מינה דכן הלכה
 וסמס צרייתא דפ"ק דקדושין (דף לז:
 ועס) גבי מנחת עשה שהזמן גרמא
 דקחשיב ציצית ועוד דרצון דר"ש מוקי
 פרק התכלת (מנחות דף מג:): ורואים
 אותו לכתיב ורואים וזכרתם ראה
 מנחה זו וזכור מנחה אחרת התליה
 זה ואינו זו קריאת שמע אלמא קסברי
 קריאת שמע דלורייתא וקיימא לן
 דקריאת שמע דרצון צפ' מי שמתו
 (בבב"ב דף כה:). ומינהו מזה אין ראה
 דהא רב זכילת דלמרי ק"ש דרצון
 ואשכחן דרמא תכלתא לפרומא דאיניש
 צייתא דפרק התכלת והוא דריש כלידך
 תנא דריש וזכור מנחה אחרת
 ואינו זו כללית ועוד יש ראה מפרק
 שני דזבחות (דף ד:): דלמרי רב יוסף
 כמה מעליא הא שמעתא דבמעבדא
 (אמרי) לא (אמר) מנחת ציצית זבילה
 ומסיק דלתחולי הו מתחלי וכיון
 דמתחלינן גמרינן משמע מהא דלילה
 לאו זמן ציצית: **פסיקתא** זו היא עשייתן. גרע עשהה מן
 הקוים ומן הגרדין דלעיל (דף טו.) דאף על פי שעושין אחרי כן
 הציצית לגמרי לא חשיבין ליה עשייתן משום דבעינן תליה לשם מנחה:
 פסולין

ה"ג וזים נמי אע"ג דלא גבוה עשרה כיון דקביעי הוי אוהלא דלא
 גרע מקינפות. והך מלתא שמעתא צאפי נפשה הוא דלא מימא ציט
 ככילה דאי לא גבוה לישמרי להויא ראשו מוח לחלון: כילא חסנים.
 אינה כשאר כילה ואין עושין לה גג והיא סביבות המטה וגגה
 משופע כשל נקליטין: ליהוי קינפות.
 ולפסלה אף צפחות מ"י: לגבי קינפות
 לא קביעי. לחשוב כמותה ליפסול
 אף צפחות מ"י: לגבי כילה קביעי.
 הלכך אינהו פסלי צ"י אפילו לית להו
 גג וכילה לא פסלה אפילו צ"י כי לית
 לה גג: כר' יהודה. לקמן מפרש
 בפרק הישן: ויהוהם היינו ישינים
 חתה המטה. דמטע לגבי סוכה אהל
 ערמי הוא שמסלקין אותה ממקום
 למקום: **דלגבה עשויה.** לשכב על
 גבה ולא תחתיה להיות לו אהל הלכך
 לאו שם אהל עליה וטעמא לאו משום
 ערמי הוא אלא לאו שמה אהל: אצל
 כילה דלפניה עשויה. ולאחל הלכך
 שם אהל עליה ואע"ג דערמי הוא
 לא מייפקע שמה קמ"ל רבה דטעמא
 דרבי יהודה התם כו': **מתני'**
הדלה. טרלי"ד זלע"ז: קיסוס.
 אר"ח זלע"ז והוא גדלה כגפן:
פסולה. שאין מסכיין בנמוכר דלמרי
 מר (דף יג.) זאספך מנרין ומיקדך
 צפולת גורן ויקץ הכתוב מדבר: או
הרבה מהן. ומצטנן צרוב: או
שקלן. אף לאחר שסככה בהן ולא
 דלמרינן תחילת עשייתה צפול
 ופסולה: זה הכלל ו'. בגמרא (ע"פ) יליף
 לה: ואין גידולו מן הארץ. כגון עורות
 בהמה ואפילו לא מקבלי טומאה כגון
 שמוסרין מלאכה: **גב' וסיב.** רב
 יוסף וקאמר הכי הוה דתני או
 שקלן כשרה אמר רב עלה נהי דאין
 צריך לחזור ולסותרה כולה אצל צריך
 הוא לנענע קלת אותם שהוסככו
 צמחבר לאחר קלייתן דתהוי להו הך
 טעשייה דאי לא פסולה משום טעשה
 ולא מן העשוי (שם) דהכי משמע סוכות
 טעשה כשאתה עושה אותה תהא
 ראויה לטובה ולא מן העשוי צפול
 שאינו ראו לטובה וזתה מתקנו
 צמיקון מועט כי האי דמכשר לה
 צקלייה ולא הדך סתר לה ומינהו
 נענוע קרוב לסתירה הוא שמגביה
 כל אחד לבדו ומינהו וחסור ומגביה
 את חזירו ומינהו: **אהדרינהו רב**
יוסף לאפיה. צכעס: **אשכורי**
מכשר. בלא נענוע דקסבר קלייתה
 זו היא גמר עשייתה. והכי דמי
 טעשה ולא מן העשוי כגון המוטע
 בגדיש לעשות לו סוכה [טו]. שהסכיך
 היה מלאו ואינו נוגע בו לעשות
 שום טעשה אלא פוחת אחת מדפנותיו
 ונכנס לעומקו ונוטל העומרים
 ומשליך והסוכה נעשית מאליה
 דפנותיה וסככה אצל זה שקלין זהו
 טעשה שלה שנגמר בהכשר: **רמא**

תברתא לפרומא דאיניש ביתיה
 דקסבר לילה זמן זמנית ולא
 מנחת עשה שהזמן גרמא הוא ועשי
 חייבות כרצון דפרק התכלת (שם)
 דלמרי הכל חייבין ציצית נשים
 ועבדים ור"ש פותר צנינים וכוותיה
 קי"ל מדדמיק גמרא צריש פרק שני
 דזבחים (דף יח:): לאוקומי תנאי התם
 כולהו כר' שמעון דלממעט כסות לילה
 ומרבי כסות סומא ועודל דר' יהודה
 בר אילעאי פ' זמנה מדליקין (שם)
 ד' כה: ועס) שהיו תלמידי מחזיקי ממנו
 כנפי כסותן דלמרינן ואינוהו סבור
 גזרה משום כסות לילה ואיכא טעמא
 אחריתא פ' התכלת (מנחות מ:): ומדנקט
 האי טעמא שמע מינה דהוא עיקר
 ועוד בפרק זמנה מדליקין (שם כו:)
 גבי האי דפריך דמי הכי דמרבי שאר
 בגדים לענין טומאה נרבי נמי לענין
 ציצית מאשר תכסה זה ומשני דהוא
 מיציעי לרבות כסות סומא ומייתי
 צרייתא דר"ש שמע מינה דכן הלכה
 וסמס צרייתא דפ"ק דקדושין (דף לז:
 ועס) גבי מנחת עשה שהזמן גרמא
 דקחשיב ציצית ועוד דרצון דר"ש מוקי
 פרק התכלת (מנחות דף מג:): ורואים
 אותו לכתיב ורואים וזכרתם ראה
 מנחה זו וזכור מנחה אחרת התליה
 זה ואינו זו קריאת שמע אלמא קסברי
 קריאת שמע דלורייתא וקיימא לן
 דקריאת שמע דרצון צפ' מי שמתו
 (בבב"ב דף כה:). ומינהו מזה אין ראה
 דהא רב זכילת דלמרי ק"ש דרצון
 ואשכחן דרמא תכלתא לפרומא דאיניש
 צייתא דפרק התכלת והוא דריש כלידך
 תנא דריש וזכור מנחה אחרת
 ואינו זו כללית ועוד יש ראה מפרק
 שני דזבחות (דף ד:): דלמרי רב יוסף
 כמה מעליא הא שמעתא דבמעבדא
 (אמרי) לא (אמר) מנחת ציצית זבילה
 ומסיק דלתחולי הו מתחלי וכיון
 דמתחלינן גמרינן משמע מהא דלילה
 לאו זמן ציצית: **פסיקתא** זו היא עשייתן. גרע עשהה מן
 הקוים ומן הגרדין דלעיל (דף טו.) דאף על פי שעושין אחרי כן
 הציצית לגמרי לא חשיבין ליה עשייתן משום דבעינן תליה לשם מנחה:
 פסולין

א [לקמן כא:] (ט) לקמן
 א. [לעיל טו:] (ד) זכ"ק
 קב. ע"ז ז. [ט] [מנחות
 ג.מ.] ו ואין גבוהים י'
 מ"מ לא חשיב גג כיון דאין
 גבוהים י' כ"ה בס"א:
 (י' ז"ל אמרי)

הגהות הב"ח
 (ה) במשנה כל דבר שהוא
 מקבל טומאה:

גליון הש"ס
 רש"י ד"ה לפרומא כו'
 אבל כמות לילה חייב. עי'
 בשער המלך פ"ג מהלכות
 ציצית:

מוסף רש"י
 לא אתי אהל ארעי
 ומבטל אהל קבץ.
 להקיר שם הסוכה מאן
 (לקמן כא.) הדלה עליה.
 היסו ופסק עליה כעין
 דלת שקורין טריל"א
 (מ"ל טו.) ואת הקיסוס.
 עשב המתפשט מאד
 ושרשו כאלו ועיקרו כליץ
 וקורין לו אר"ח ומתפשט
 לעולם על המות (שם).
 רמי תכלתא לפרומי
 דאיניש ביתיה. היה
 מניח ציצית לבגד שמתכסה
 בו אשתו (מנחות ג.).

רבינו חננאל
 (א) [דאין] בית נמי בדיאת
 ביה י' טפחים אלא שבע
 לי למימר, אלא שבע
 מיהא אפילו פחות [מ']
 טפחים כיון דקבוצה אהא.
 דלא גרע מקינפות.
 לישנא אחריתא אמר רב
 יהודה אמר שמואל מותר
 לישן בבית חתנים בסוכה
 לפי שאין לה גג,
 ואע"פ שגבוה י' טפחים.
 מיתבי הישן בבית
 חתנים כו'. ואסיקנא
 נקליטין לגבי קינפות אלא
 קביעי. נקליטין לגבי כילה
 קביעי. דרש רבא בר רב
 הונא מותר לישן בבית
 בסוכה, ואע"פ שיש לה גג
 ואע"פ שגבוה י' טפחים.
 כמאן כו' יהודה דאמר
 נהוגין היינו שהיינו ישינים
 תחת המטה בסוכה כו'.
 קסבר לא אתא אהלי ערמי
 ומבטלי אהלי קבע, לא
 שנא כילה ולא שנא מטה
 לא מבטליה סוכה. הדלה
 עליה את הגפן ואת הדלעת
 כו'. יתיב רב יוסף וקאמר
 הא דתני או שקבצין כשרה,
 אמר רב עלה ועריך לנענע
 אחר שקבצין, כלומר צריך

הטיל ציצית: **לפרומא דאיניש ביתיה.** לטולית אשתו
 דקסבר לילה זמן זמנית ולא
 מנחת עשה שהזמן גרמא הוא ועשי
 חייבות כרצון דפרק התכלת (שם)
 דלמרי הכל חייבין ציצית נשים
 ועבדים ור"ש פותר צנינים וכוותיה
 קי"ל מדדמיק גמרא צריש פרק שני
 דזבחים (דף יח:): לאוקומי תנאי התם
 כולהו כר' שמעון דלממעט כסות לילה
 ומרבי כסות סומא ועודל דר' יהודה
 בר אילעאי פ' זמנה מדליקין (שם)
 ד' כה: ועס) שהיו תלמידי מחזיקי ממנו
 כנפי כסותן דלמרינן ואינוהו סבור
 גזרה משום כסות לילה ואיכא טעמא
 אחריתא פ' התכלת (מנחות מ:): ומדנקט
 האי טעמא שמע מינה דהוא עיקר
 ועוד בפרק זמנה מדליקין (שם כו:)
 גבי האי דפריך דמי הכי דמרבי שאר
 בגדים לענין טומאה נרבי נמי לענין
 ציצית מאשר תכסה זה ומשני דהוא
 מיציעי לרבות כסות סומא ומייתי
 צרייתא דר"ש שמע מינה דכן הלכה
 וסמס צרייתא דפ"ק דקדושין (דף לז:
 ועס) גבי מנחת עשה שהזמן גרמא
 דקחשיב ציצית ועוד דרצון דר"ש מוקי
 פרק התכלת (מנחות דף מג:): ורואים
 אותו לכתיב ורואים וזכרתם ראה
 מנחה זו וזכור מנחה אחרת התליה
 זה ואינו זו קריאת שמע אלמא קסברי
 קריאת שמע דלורייתא וקיימא לן
 דקריאת שמע דרצון צפ' מי שמתו
 (בבב"ב דף כה:). ומינהו מזה אין ראה
 דהא רב זכילת דלמרי ק"ש דרצון
 ואשכחן דרמא תכלתא לפרומא דאיניש
 צייתא דפרק התכלת והוא דריש כלידך
 תנא דריש וזכור מנחה אחרת
 ואינו זו כללית ועוד יש ראה מפרק
 שני דזבחות (דף ד:): דלמרי רב יוסף
 כמה מעליא הא שמעתא דבמעבדא
 (אמרי) לא (אמר) מנחת ציצית זבילה
 ומסיק דלתחולי הו מתחלי וכיון
 דמתחלינן גמרינן משמע מהא דלילה
 לאו זמן ציצית: **פסיקתא** זו היא עשייתן. גרע עשהה מן
 הקוים ומן הגרדין דלעיל (דף טו.) דאף על פי שעושין אחרי כן
 הציצית לגמרי לא חשיבין ליה עשייתן משום דבעינן תליה לשם מנחה:
 פסולין

הטיל ציצית: **לפרומא דאיניש ביתיה.** לטולית אשתו
 דקסבר לילה זמן זמנית ולא
 מנחת עשה שהזמן גרמא הוא ועשי
 חייבות כרצון דפרק התכלת (שם)
 דלמרי הכל חייבין ציצית נשים
 ועבדים ור"ש פותר צנינים וכוותיה
 קי"ל מדדמיק גמרא צריש פרק שני
 דזבחים (דף יח:): לאוקומי תנאי התם
 כולהו כר' שמעון דלממעט כסות לילה
 ומרבי כסות סומא ועודל דר' יהודה
 בר אילעאי פ' זמנה מדליקין (שם)
 ד' כה: ועס) שהיו תלמידי מחזיקי ממנו
 כנפי כסותן דלמרינן ואינוהו סבור
 גזרה משום כסות לילה ואיכא טעמא
 אחריתא פ' התכלת (מנחות מ:): ומדנקט
 האי טעמא שמע מינה דהוא עיקר
 ועוד בפרק זמנה מדליקין (שם כו:)
 גבי האי דפריך דמי הכי דמרבי שאר
 בגדים לענין טומאה נרבי נמי לענין
 ציצית מאשר תכסה זה ומשני דהוא
 מיציעי לרבות כסות סומא ומייתי
 צרייתא דר"ש שמע מינה דכן הלכה
 וסמס צרייתא דפ"ק דקדושין (דף לז:
 ועס) גבי מנחת עשה שהזמן גרמא
 דקחשיב ציצית ועוד דרצון דר"ש מוקי
 פרק התכלת (מנחות דף מג:): ורואים
 אותו לכתיב ורואים וזכרתם ראה
 מנחה זו וזכור מנחה אחרת התליה
 זה ואינו זו קריאת שמע אלמא קסברי
 קריאת שמע דלורייתא וקיימא לן
 דקריאת שמע דרצון צפ' מי שמתו
 (בבב"ב דף כה:). ומינהו מזה אין ראה
 דהא רב זכילת דלמרי ק"ש דרצון
 ואשכחן דרמא תכלתא לפרומא דאיניש
 צייתא דפרק התכלת והוא דריש כלידך
 תנא דריש וזכור מנחה אחרת
 ואינו זו כללית ועוד יש ראה מפרק
 שני דזבחות (דף ד:): דלמרי רב יוסף
 כמה מעליא הא שמעתא דבמעבדא
 (אמרי) לא (אמר) מנחת ציצית זבילה
 ומסיק דלתחולי הו מתחלי וכיון
 דמתחלינן גמרינן משמע מהא דלילה
 לאו זמן ציצית: **פסיקתא** זו היא עשייתן. גרע עשהה מן
 הקוים ומן הגרדין דלעיל (דף טו.) דאף על פי שעושין אחרי כן
 הציצית לגמרי לא חשיבין ליה עשייתן משום דבעינן תליה לשם מנחה:
 פסולין